

her er det jo hele Udvalget — have taget under Overvejelse at stille dette Forslag og anbefale Tinget at stemme for det Forslag, der gaar ud paa at yde en Understøttelse til Eleverne. Der er nemlig ogsaa andre Skoler paa Tale end just den Skole ved Odense, som Husmændene paa Fyn paatænke at rejse.

Det ærede Medlem talte saa meget om, at man fra Flertallets Side var saa angst for disse særlige Klasseskoler. Det ærede Medlem talte stadig om Husmandsskoler og Gaardmandsskoler, men der er jo mange andre Former for Klasseskoler end just Husmands- og Gaardmandsskoler, naar man skal bruge det Udtryk. Jeg nævnedes jo for Resten første Gang, jeg havde Ordet, at en af de Højskoler, der er Forslag om at godkende, og som kalder sig Højskole for unge Handelsmedhjælpere, var et Vidnesbyrd om, at ogsaa den var noget i Retning af særlig at være beregnet paa en vis Del af Befolkningen. Der er altsaa ingen Grund til at sige, at det er en særlig Angst for Husmandsskolen som Klasseskole, men der er jo i al sin Almindelighed Grund til at overveje, om det ikke vil vise sig heldigt, at man gør en vis Forskel mellem dette at give Understøttelse til Elever, som søge at uddanne sig, det være sig paa en vis Art af Landbrugsskoler eller en vis Art af andre Fagskoler, og at give Understøttelse til selve Skolen. Jeg nævnedes første Gang, jeg havde Ordet, og gentager her, at det er et lille Forsøg. Naar der var gaaet en lille Tid, vilde man ved en forestaaende Revision af Højskoleloven kunne tage under Overvejelse, om man ikke skulde skille det ad og sige: Vi bevilge Penge til Elever, der ville søge Undervisning paa Skoler, de kunne være forskellige — jeg vil nødig bruge Udtrykket Klasseskoler, men forskellige Uddannelsesanstalter, mere eller mindre Fagskoler, mere eller mindre Højskoler, det er en Sag for sig; noget andet er, hvilke Skoler man som Højskoler vil give direkte Understøttelse. Men det har ikke mere med Husmandsskoler end med andre mere eller mindre Fagskoler at gøre; det gælder lige saa meget alle de andre, der enten ere eller senere kunne komme, som ere beregnede paa visse Dele af Befolkningen — jeg vil saa nødig sige Klasser af Befolkningen.

Naar det ærede Medlem saa kom ind paa en Statistik over Gaardmandsbørn og Husmandsbørn, som søgte Skolerne, holdt han sig jo væsentligt til Husmandsskolerne. Jeg forstaar, det var, fordi det ærede

Medlem talte om den Husmandsskole, der tænkes rejst paa Fyn. Der er jo i og for sig ikke noget mærkeligt i, at der f. Eks. er meget faa Haandværkere, der have haft Ophold paa Landbrugsskoler, thi der have Børn af Haandværkere ikke saa megen Anledning til at søge deres Uddannelse, de forvente jo som Regel ikke at faa med Landbrug at gøre. Det er — desværre kan jeg gerne sige — kun en Mindretallet af dem, der faa det. I øvrigt kan man ikke saaledes pille Husmandsskolen i Kærehave ud og tage Tallene derfra som et Udtryk for, hvordan procentvis Gaardmands- og Husmands-Sønners og -Døtres Besøg ere paa vore Skoler, men man maa tage det hele samlet, og jeg kan ikke forstaa rettere ifølge den Statistik, som jeg ganske vist lige i Øjeblikket har faaet i Haanden, end at det er omtrent Halvdelen af hver, nemlig 52 pCt. Gaardmandsbørn og 48 pCt. Husmandsbørn og Haandværker- eller Arbejderbørn, hvad man nu vil kalde dem, der besøger Skolerne. Saadan er i alt Fald Tallet opgivet i den officielle Statistik for Aaret 1905—06, men i Virkeligheden synes jeg ogsaa, det har mindre at sige, det er slet ikke det, det drejer sig om. Spørgsmaalet er ikke, om det er faa eller mange Gaardmands- eller Husmandsbørn, der søge Skolerne, men i al sin Almindelighed dette, om 10,000 Kr. kan siges at være et passende Beløb at begynde med — det vil sige, at omtrent 100 Elever kunne til at begynde med faa en Understøttelse af den sædvanlige Størrelse, naar de maatte ønske at komme paa Skoler, som endnu ikke have opnaaet at faa Anerkendelse, fordi de ikke have bestaaet i 2 Aar, eller om man skal gaa op til mere end det dobbelte Beløb, nemlig 24,000 Kr., som Underændringsforslaget drejer sig om. Jeg tror, det maa siges, at 10,000 Kr. er et fuldt ud rigeligt Beløb, i alt Fald til et Forsøg og til en Begyndelse, og jeg maa meget anbefale, at man holder sig til det af hele Udvalget stillede Ændringsforslag og stemmer imod det af 15 ærede Medlemmer stillede Underændringsforslag.

Maa jeg slutte med at sige, at naar det ærede Medlem udtalte et Haab om, at man fremdeles vil lade disse Husmandsskoler, ogsaa den paa Fyn, faa det større Bidrag til Eleverne, som hidtil har været ydet Husmandsskolen i Kærehave og ogsaa den ovre i Jylland, saa har i alt Fald Flertallet i Finansudvalget ikke det Haab. Tværtimod, vi ville sætte Pris paa, at Understøttelserne uddeles efter Trang og ikke efter, om vedkommende vil søge den ene